

Voorstel

Routing voorstel		Commissies:	
DR	d.d. 7-2-2022	Watersysteem	d.d. _____
CDH	d.d. 8-2-2022	Waterveiligheid	d.d. 14-2-2022
OR	d.d. _____	Waterketen	d.d. _____
AB	d.d. 18-2-2022	Middelen	d.d. _____
		Taakhoudersoverleg	d.d. Besproken in Stuurgroep KiS op 31-1-2022, 3-2-2022, 8-2-2022

Advies/voorstel aan: Het Algemeen Bestuur	Registratie nr.: 2022006131
Onderwerp: Plan van aanpak Fase 3 KiS	
Programma Waterkeringen Fase beleidscyclus Monitoring / evaluatie	Gebied Alblasserwaard Thema Primaire waterkeringen
Advies/voorstel om te besluiten: <ul style="list-style-type: none">- Kennis te nemen van de diverse onderzoeken en adviezen inzake KiS.- Fase 3 op te starten zoals beschreven in bijgevoegd rapport "Lessen uit de Lekdijk; Plan van aanpak fase 3 KiS".	
Portefeuillehouder: M.P. Laeven	
Naam opsteller: J.F.M. Spieksma	
Akkoord	

Adviesnota

vergadering Het Algemeen Bestuur

onderwerp Plan van aanpak Fase 3 KiS

Inleiding

Op 14 april 2021 heeft het waterschap het rapport "De Lekdijk is lekgestoken! - Ernstige problemen bij de Lekdijk in Nieuw Lekkerland" ontvangen van de heer Prof. dr. ir. Van Baars. In dit rapport stelt de heer Van Baars dat de dijkversterking op de zuidelijke oever van de Lek tussen Kinderdijk en Schoonhovenseveer (KiS) niet goed is uitgevoerd. Het rapport wijst niet alleen op mogelijke technische tekortkomingen, maar ook op problemen bij de schade-afhandeling. Vanwege de ernst van de situatie en de commotie in de streek is direct na ontvangst van het rapport besloten om de crisisorganisatie van het waterschap op te schalen tot coördinatiefase 3 met het waterschapsbeleidsteam (WBT).

Door het WBT is besloten om de beweringen van de heer Van Baars met spoed te laten toetsen door een onafhankelijke partij. Deltares is gevraagd om deze toetsing uit te voeren. Daarbij is uitgegaan van 2 fasen. In de eerste fase wordt de vraag beantwoord hoe het is gesteld met de veiligheid van de waterkering. Deze vraag had uiteraard prioriteit. De tweede fase gaat in op de vragen over de toegepaste technieken en de uitvoeringswijze daarvan. De resultaten van fase 1 van het onderzoek zijn op 2 juli 2021 bekend geworden. Belangrijkste conclusie van fase 1 van het onderzoek van Deltares was dat de Lekdijk veilig is. Omdat de veiligheid van de waterkering niet in het geding bleek te zijn, is op 7 juli 2021 in het WBT besloten af te schalen. Als vervolg op het WBT, is een stuurgroep opgericht met daarin de heemraad waterveiligheid, de gebiedsheemraad en de dijkgraaf als voorzitter.

Door de stuurgroep is in augustus 2021 besloten om fase 2 van het onderzoek van Deltares op te starten. De resultaten van het fase 2 onderzoek van Deltares zijn op 1 februari 2022 bekend geworden. Het ENW (Expertise Netwerk Waterveiligheid) is door de stuurgroep gevraagd om een visie te geven op de rapporten van Deltares. Het advies van ENW is in dit stadium nog niet beschikbaar. Het advies wordt medio februari 2022 verwacht. In de paragraaf "kanttekeningen" wordt nader op ingegaan op ENW.

De heer Van Baars wees in zijn rapport ook op de afhandeling van een aantal schadegevallen. Daarom is op verzoek van de stuurgroep een externe commissie opgericht onder leiding van de heer Van der Vlist. Deze commissie is gevraagd advies te geven over de schade-zaken die verbonden zijn aan de dijkversterking KiS en om op basis daarvan een mogelijke doorvertaling te maken naar andere dijkversterkingen van ons waterschap. De commissie Van der Vlist is in juli 2021 van start gegaan. De resultaten van deze commissie zijn bekend geworden op 24 januari 2022.

Doel

Zoals hierboven omschreven zijn er naar aanleiding van het rapport van de heer Van Baars verschillende onderzoeken gedaan en adviezen uitgebracht. Het gaat om de volgende onderzoeken en adviezen:

1. Deltares Fase 1
2. Deltares Fase 2
3. Rapport van de commissie Van der Vlist
4. Advies van ENW

Voor de duiding van deze rapporten en adviezen en voor het maken van een vertaalslag naar het werk van het waterschap, is het rapport "Lessen uit de Lekdijk; Plan van aanpak fase 3 KiS" opgesteld. In het rapport geven we een overzicht van deze onderzoeken en adviezen. Tevens geven we in dit

rapport aan welke betekenis we hieraan geven en welke lessen we hebben geleerd. In het rapport "Lessen uit de Lekdijk; Plan van aanpak fase 3 KiS" wordt bevestigd dat de Lekdijk van KiS veilig is en dat het merendeel van de technische aspecten uit het rapport van Van Baars kan worden weerlegd. Maar, er wordt ook geconcludeerd dat er verbeteringen nodig zijn op het gebied van het eigendom en de zichtbaarheid van het waterschap. Met name de aandacht voor de bewoners had beter gekund en gemoeten. Tot slot zijn er op het gebied van risicobeheersing en monitoring verbeteringen nodig. Op basis van deze lessen willen we de nog lopende schadegevallen langs de Lekdijk op een verantwoorde manier afronden. Ook gaan we de geleerde lessen vertalen naar al opgestarte en nog op te starten dijkversterkingen. Dit is belangrijk, omdat we in de toekomst nog vele kilometers dijken moeten versterken.

Door middel van deze adviesnota vragen we het algemeen bestuur om kennis te nemen van de stukken en om akkoord te gaan met het plan van aanpak fase 3 KiS.

Aanpak en onderbouwing

--

Kanttekeningen

Het advies van ENW is nog niet beschikbaar. In een gesprek op 3 februari 2022 tussen een afvaardiging van ENW en de stuurgroep KiS, is al wel gesproken over aanbevelingen die ENW zal gaan doen. Deze aanbevelingen zijn al verwerkt in het rapport "Lessen uit de Lekdijk; Plan van aanpak fase 3 KiS". Omdat er al eerder vertraging is ontstaan en we voldoende informatie hebben om een plan van aanpak fase 3 op te stellen, is besloten niet te wachten op het definitieve advies van ENW. Uiteraard worden eventuele aanvullende inzichten vanuit ENW bij het vervolg betrokken en zullen ook deze rapporten worden gedeeld. De overige rapporten zijn wel beschikbaar en bijgevoegd in de bijlage.

We moeten ons ervan bewust zijn dat er verschillende rapporten van verschillende deskundigen over min of meer dezelfde onderwerpen zijn geschreven. Daardoor sluiten niet alle inzichten en conclusies precies op elkaar. Dit geldt te meer als conclusies soms indirect getrokken (moeten) worden uit beperkt beschikbare gegevens. Een absolute waarheid is dan ook niet te verwachten. Maar de discussie die wel te verwachten is, brengt ons verder en kan ons helpen afwegingen te maken in de verantwoordelijkheid die we hebben. Dat brengt ons tot keuzes om wat we leren te implementeren en om op onderdelen gericht verder te (onder)zoeken.

Leeswijzer: we adviseren de lezer om te starten met het lezen van het rapport "Lessen uit de Lekdijk; Plan van aanpak fase 3 KiS". Dit rapport start namelijk met een overzicht van het proces, de onderzoeken en het verloop van de dijkversterking KiS. Vervolgens wordt ingegaan op de schadeafhandeling en op de betekenis voor de lopende en nog op te starten dijkversterkingsprojecten. De overige rapporten en adviezen kunnen worden gebruikt als verdieping en naslag.

Financiële consequenties:

We verwachten op 3 vlakken financiële gevolgen:

1. De nog lopende schadegevallen van KiS zullen met urgentie worden afgehandeld. De omvang van het benodigde bedrag is nog niet precies bekend. Naar verwachting zal het gaan om een bedrag in de orde van grootte van in totaal enkele miljoenen euro. Op de dekking van deze kosten worden, waar mogelijk, de aannemer en het HWBP aangesproken.
2. In het rapport fase 3 KiS wordt voorgesteld om een schadeburo op te richten. De benodigde personele capaciteit wordt ingeschat op 2 tot 5 fte's. Ook is externe expertise nodig. Hoe de middelen beschikbaar moeten worden gesteld voor personeel en externe expertise inhuur moet nog helder worden. De financiële gevolgen worden op dit moment ingeschat op een orde van grootte van één of enkele tonnen euro. Dit is mede afhankelijk in welke mate dit subsidiabel is. Mogelijk kan het ook deels worden gedekt vanuit lopende projecten.

3. Het is nog niet duidelijk wat de financiële gevolgen zijn van de aanbevelingen die betrekking hebben op de verbeteringen aan de risicobeheersing, monitoring, contractering en zichtbaarheid. Dit geldt ook voor onderzoek dat ENW aanbeveelt.

De financiële gevolgen zullen in de nadere uitwerking beter in beeld worden gebracht. Hierover zal het Algemeen Bestuur in april 2022 worden geïnformeerd.

Juridische consequenties:

Met de aannemer die het project KiS heeft uitgevoerd, zijn contract-afspraken gemaakt over de verantwoordelijkheid en de aansprakelijkheid van schade-afhandeling. Binnen de kaders van deze afspraken zullen de extra kosten worden verhaald op de aannemer. Verder zal daarna, waar mogelijk, een beroep worden gedaan op het HWBP, omdat het project KiS onder het subsidieregime van het HWBP2 valt.

Personele consequenties:

Zie de financiële paragraaf.

Communicatieve consequenties:

De casus Lekdijk / KiS gaat over meer dan alleen de zorg voor waterveiligheid. Het gaat ook om de zorgen van een groep bewoners langs de dijk over hun woning. Heldere communicatie over het plan van aanpak is erg belangrijk. Op 14 februari 2022 komt het waterschap met een inhoudelijke reactie op de resultaten, de interpretatie daarvan en een schets van het (communicatieve) vervolgtraject. Deze reactie wordt via verschillende communicatiemiddelen extern gepresenteerd: nieuwsbericht, persbericht, FAQ, webinars, bewonersbrieven, keukentafelgespreken en (bestuurlijke) overleggen met diverse stakeholders. Betrokken partijen worden tegelijkertijd, dan wel in de juiste volgorde, geïnformeerd. Speciale aandacht gaat uit naar de bewoners aan de Lekdijk, in het bijzonder naar de bewoners waar het waterschap nog een lopende schadezaak mee heeft.

Overige consequenties:

Geen.

Planning en vervolg

De planning is als volgt:

7 februari 2022: besluitvormende bespreking in DR

8 februari 2022: besluitvormende bespreking in CDH

10 februari 2022: verzending aan commissie Waterveiligheid onder embargo

14 februari 2022 om 11:15 uur: bestuurlijk overleg met gemeente Molenlanden

14 februari 2022 om 16:00 uur: webinar voor bewoners

14 februari 2022 om 17:00 uur: openbaarmaking stukken

14 februari 2022 om 19:30 uur: presentatie en bespreking in commissie Waterveiligheid

18 februari 2022: bespreking in Algemeen Bestuur

Over de financiële impact zal het Algemeen Bestuur worden geïnformeerd in april 2022. Verder zal de commissie waterveiligheid nader worden geïnformeerd over de stand van zaken van de schade-afhandeling en de implementatie van de aanbevelingen uit het rapport "Lessen uit de Lekdijk; Plan van aanpak fase 3 KiS". Het voornemen is om de commissie waterveiligheid hierover te informeren per 30 juni 2022 en 31 december 2022.

Advies van Ondernemingsraad

--

Advies van bestuurlijke commissie(s) en eventuele reactie

--

Advies/voorstel om te besluiten

- Kennis te nemen van de diverse onderzoeken en adviezen inzake KiS.
- Fase 3 op te starten zoals beschreven in bijgevoegd rapport "Lessen uit de Lekdijk; Plan van aanpak fase 3 KiS".

Besluit

Registratie nr.: 2022006131

Het Algemeen Bestuur van Waterschap Rivierenland

gelezen het voorstel van het college van dijkgraaf en heemraden d.d. 8 februari 2022

gelet op het advies van de commissie(s) Waterveiligheid d.d. 14 februari 2022

gelet op de desbetreffende bepalingen van de Waterschapswet en het algemeen reglement voor Waterschap Rivierenland;

besluit:

- Kennis te nemen van de diverse onderzoeken en adviezen inzake KiS.
- Fase 3 op te starten zoals beschreven in bijgevoegd rapport "Lessen uit de Lekdijk; Plan van aanpak fase 3 KiS".

aldus besloten in de vergadering d.d. 18 februari 2022

het Algemeen Bestuur voornoemd,
de secretaris-directeur, de dijkgraaf,

ir. Z.C. Vonk

prof. dr. J.C. Verdaas